

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uppsala tingsrätts dom 2020-06-18 i mål nr T 1393-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Eva Doverhem, 19650807-1468
Folkungagatan 6 C Lgh 1002
753 36 Uppsala

2. Anna Seger, 19731104-1425
Palissadgränd 21
187 46 Täby

Ombud för 1 och 2: Advokat Anna-Karin Höök
Advokatfirman Höök Spector AB
Drottninggatan 2
753 10 Uppsala

Ombud för 1 och 2: Advokat Michael Niklasson
Advokatbolaget Facere Niklasson AB
Box 25001
750 25 Uppsala

Motpart

Ulla Eriksson, 19420813-1443
Salabacksgatan 12 A
754 32 Uppsala

Ombud: Advokat Patrik Solberger
Advokatfirman Upsala Juridiska Byrå HB
Box 1013
751 40 Uppsala

SAKEN

Förstärkt laglottsskydd

Hovrättens domslut, se nästa sida.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Eva Doverhem och Anna Seger ska solidariskt ersätta Ulla Eriksson för hennes rättegångskostnad i hovrätten med 28 125 kr för ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Eva Doverhem och Anna Seger har yrkat att hovrätten ska bifalla deras vid tingsrätten förda talan, såväl i huvudsaken som beträffande rättegångskostnad, och att de befrias från skyldigheten att ersätta Ulla Erikssons rättegångskostnad vid tingsrätten.

Ulla Eriksson har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Samtliga parter har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

Hovrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har i hovrätten åberopat samma grunder och omständigheter samt bevisning som vid tingsrätten.

Utgångspunkter för hovrättens bedömning

En grundläggande förutsättning för en tillämpning av det s.k. förstärkta laglottsskyddet är enligt lagtexten i 7 kap. 4 § ärvdabalken att arvlåtaren ”bortgivit” egendom. I enlighet med vad tingsrätten angett ger en tolkning av lagen i ljuset av förarbeten och rättspraxis vid handen att det inte bara är fråga om typiska gåvor utan även benefika dispositioner i vidare mening som faller in under lagens tillämpningsområde. Frågan om en rättshandling utgör gåva måste avgöras med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall. (Se Göran Lind och Gösta Walin, Ärvdabalken Del I, Norstedts Juridik, JUNO version 7z, kommentaren till 7 kap. 4 §.)

För att bestämmelsen ska tillämpas krävs vidare att det rör sig om en gåva för dödsfalls skull, dvs. att den till syftet är att likställa med ett testamente. I fråga om sådana gåvor saknas i regel det avhållande moment som består i att den ekonomiska följden går ut över givaren själv. Det kan t.ex. bero på att givaren väntar döden inom jämförelsevis kort tid eller att givaren, med hänsyn till villkoren för gåvan eller andra omständigheter, kan räkna med att behålla nyttan av den bortgivna egendomen. Som

tingsrätten redogjort för förutsätter en tillämpning av den aktuella bestämmelsen att det kan antas en avsikt hos givaren att ordna successionen genom gåvan. Om givaren däremot har haft ett på förhållanden under livstiden riktat intresse av att företa rättshandlingen kommer en tillämpning inte i fråga. Härmed avses intressen, eller bevekelsegrunder, för gåvan som typiskt sett inte är förbundna med givarens bortgång. Det sagda innebär att såväl givarens ålder som hälsa har betydelse vid bedömningen av om en gåva är att likställa med ett testamente. Även andra omständigheter kan ha relevans, t.ex. de villkor som gäller för gåvan antingen uttryckligen eller rent faktiskt. (Se NJA II 1928 s. 445 f. samt Göran Lind och Gösta Walin, a.a.)

Om givaren både har haft till syfte att ordna successionen och haft ett på förhållandena under livstiden riktat intresse att företa rättshandlingen ska det, som tingsrätten har angett, göras en samlad bedömning av om transaktionen till sitt syfte är att jämställa med testamente (se NJA 1998 s. 534).

Det är den som påstår att en gåva till sitt syfte är att likställa med testamente som har bevisbördan för sitt påstående (se NJA II 1928 s. 446 och NJA 1998 s. 534).

Är det fråga om gåvor som till sitt syfte är att likställa med testamente?

Eva Doverhem och Anna Seger har gjort gällande att deras far Folke Doverhem genom överlåtelserna av aktierna i Upplands Tvätt & Kylservice AB (UTK AB) överlät 2 000 000 kr till Ulla Eriksson såsom gåva/benefika dispositioner. Vidare har de gjort gällande att dispositionerna till sitt syfte var att jämställa med testamente. Detta eftersom Folke Doverhem – genom sitt hälftenägande dels i FU Förvaltning AB:s (FUF AB), dels i det med Ulla Eriksson gemensamma framtidskontot i Swedbank – rent faktiskt hade att räkna med att få behålla tillgångarna under sin livstid. Enligt Eva Doverhem och Anna Seger var syftet med dispositionerna att ordna successionen efter Folke Doverhem.

Hovrätten anser inledningsvis att det är fråga om två olika transaktioner – insättningen av 1 500 000 kr på det gemensamma kontot i Swedbank respektive det återstående beloppet om 2 500 000 kr som efter försäljningen placerades av FUF AB i diskretionär

förvaltning – och att tillämpligheten av bestämmelsen i 7 kap. 4 § ärvdabalken ska prövas på transaktionerna var och en för sig.

Vad gäller de 1 500 000 kr som sattes in på det gemensamma bankkontot gör hovrätten följande överväganden.

I målet är ostridigt att de aktuella medlen sattes in på Folke Doverhems och Ulla Erikssons gemensamma konto. Det är emellertid inte utrett i målet att Folke Doverhem genom denna insättning avhände sig någon del av egendomen till Ulla Eriksson. Att Folke Doverhem och Ulla Eriksson envar för sig hade möjlighet att göra uttag från kontot föranleder inte någon annan bedömning. Det har över huvud taget inte ens gjorts gällande att Ulla Eriksson tagit ut någon del av dessa pengar från kontot.

Av det ovan sagda följer att det inte är visat att Folke Doverhem avhände sig någon egendom genom insättningen av medlen på det gemensamma bankkontot. Det har således inte varit fråga om någon gåva eller annan därmed jämförlig benefik disposition som förutsätts för tillämpning av bestämmelsen i 7 kap. 4 § ärvdabalken. Eva Doverhem och Anna Segers talan i denna del kan redan på grund härav inte vinna bifall.

I fråga om de 2 500 000 kr som utgjorde resterande del av köpeskillingen från FUF AB:s försäljning av UTK AB gör hovrätten följande överväganden. I och med Folke Doverhems överlåtelse av samtliga sina aktier i UTK AB till FUF AB gick Folke Doverhem från att vara ensam ägare till aktierna till att i egenskap av hälftenägare i FUF AB endast äga hälften av aktierna. Med hänsyn till den stora skillnaden i försäljningspris mellan försäljningen från Folke Doverhem till FUF AB och försäljningen från FUF AB till den externa köparen samt det faktum att dessa försäljningar skett nära inpå varandra, är det tydligt att Folke Doverhem genom överlåtelse av sig avhände sig egendom och att avhändelsen inte torde kunna betraktas som något annat än benefik till sin natur.

Som anförts inledningsvis ska frågan om en rättshandling utgör en gåva i den aktuella bestämmelsens mening avgöras med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall.

Ulla Eriksson har hävdad att hon, i sin egenskap av aktieägare till den andra hälften av FUF AB, inte kan anses ha mottagit någon sådan gåva som förutsätts för att aktualisera tillämpning av bestämmelsen i 7 kap. 4 § ärvdabalken. Om ett sådant synsätt skulle få gehör öppnar det emellertid upp för möjligheter att kringgå det förstärkta laglottsskyddet, vilket ter sig oförenligt med skyddets ändamål. Enligt hovrättens mening finns det under sådana omständigheter som råder i detta mål inte några bärande skäl till att undanta en dylik disposition – som alltså innebär att en fysisk person indirekt berikats genom sitt aktieinnehav i en juridisk person – från bestämmelsens tillämpningsområde. Att Ulla Eriksson inte rent formellt var gåvomottagare saknar följaktligen betydelse eftersom hon i praktiken måste anses vara mottagare av gåvan.

Eva Doverhem och Anna Seger har gjort gällande att syftet med dispositionen var att ordna successionen efter Folke Doverhem. I målet föreligger ingen bevisning eller övrig utredning som tar sikte på Folke Doverhems tankar och avsikter med överlåtelsen av aktierna i UTK AB till FUF AB. Klagandena har gjort gällande att Ulla Eriksson inte var engagerad i UTK AB och framhållit att hon trots detta fick ta del av dess värde vid FUF AB:s försäljning av bolaget. Ulla Eriksson har å sin sida hävdad att hon, sedan hon sålt sitt eget bolag, deltog i UTK AB. Enligt henne var det därför naturligt att hon fick del i bolaget och Folke Doverhem hade således ett under sin livstid riktat intresse av att se till så att hon fick del av framgångarna med bolaget.

Hovrätten kan konstatera att ord står mot ord i dessa avseenden. Omständigheterna är inte av sådan beskaffenhet att det kan antas en avsikt hos Folke Doverhem att genom den aktuella dispositionen ordna successionen. Den eventuella nytta som Folke Doverhem – i sin egenskap av hälftenägare till FUF AB – fortsatt kan ha haft av den bortgivna egendomen leder inte till någon annan slutsats. Eva Doverhem och Anna Seger har således inte mot Ulla Erikssons bestridande förmått styrka att gåvan till sitt syfte är att likställa med testamente. Deras talan kan följaktligen inte bifallas till någon del, varför tingsrättens dom ska stå fast.

Vid denna utgång ska Eva Doverhem och Anna Seger solidariskt ersätta Ulla Eriksson för hennes rättegångskostnader i hovrätten. Hennes ersättningsyrkande är skäligt och ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2021-02-04

I avgörandet har deltagit f.d. hovrättslagmannen Magnus Göransson, hovrättsrådet
Christina Berg, referent, och tf. hovrättsassessorn Camilla Lindell.

UPPSALA TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2020-06-18
Meddelad i
Uppsala

Mål nr
T 1393-19

PARTER

Kärande

1. Eva Doverhem, 650807-1468,
Folkungagatan 6 C Lgh 1002, 753 36 Uppsala

2. Anna Seger, 731104-1425, Palissadgränd 21,
187 46 Täby

Ombud för båda: Advokaten Anna-Karin Höök,
Advokatfirman Höök Spector AB,
Box 1965, 751 49 Uppsala

Biträdd av: Advokaten Michael Niklasson
Advokatbolaget Facere, Box 25001,
750 25 Uppsala

Svarande

Ulla Eriksson, 420813-1443,
Salabacksgatan 12 A Lgh 1302,
754 32 Uppsala

Ombud: Advokaten Patrik Solberger,
Advokatfirman Upsala Juridiska Byrå HB,
Box 1013, 751 40 Uppsala

DOMSLUT

1. Tingsrätten ogillar Eva Doverhems och Anna Segers yrkanden.
 2. Eva Doverhem och Anna Seger ska solidariskt betala ersättning till Ulla Eriksson för hennes kostnader i målet för ombudsarvode med 99 000 kr samt ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 18 juni 2020 till dess betalning sker.
-

Dok.Id 916208

Postadress
Box 1113
751 41 Uppsala

Besöksadress
Smedsgränd 22

Telefon
018-431 60 00
E-post: uppsala.tingsratt@dom.se
www.uppsalatingsratt.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Folke Doverhem avled den 12 november 2017. Han efterlämnade sin sambo, Ulla Eriksson, samt tre bröstarvingar, varav Eva Doverhem och Anna Seger är två av dem. Bouppteckningsförrättning ägde rum den 26 februari 2018.

Under sin livstid bildade Folke Doverhem bolaget Upplands Tvätt & Kylservice AB (UTK AB), i vilket han ägde samtliga aktier. År 2012 bildade Folke Doverhem och Ulla Eriksson tillsammans bolaget FU Förvaltning AB (FUF AB). Folke Doverhem och Ulla Eriksson tecknade aktierna i FUF AB med hälften vardera.

I början av år 2013 överlät Folke Doverhem samtliga aktier i UTK AB till FUF AB för en köpeskilling motsvarande 1 500 000 kr. FUF AB betalade köpeskillingen genom en revers utställd till Folke Doverhem.

Den 1 april 2013 överlät FUF AB dotterbolaget UTK AB till en extern köpare mot en köpeskilling motsvarande 4 000 000 kr. Den 28 april 2013 reglerade FUF AB den till Folke Doverhem utställda reversen om 1 500 000 kr genom en insättning på Folke Doverhems och Ulla Erikssons gemensamma konto i Swedbank. Det återstående beloppet om 2 500 000 kr efter försäljningen av UTK AB placerades av FUF AB i s.k. diskretionär förvaltning hos Swedbank. Värdet på placeringen uppgår idag till cirka 2 800 000 kr. Aktierna i FUF AB ägs för närvarande av Ulla Eriksson och dödsboet efter Folke Doverhem med hälften vardera.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Eva Doverhem och Anna Seger har yrkat att tingsrätten ska förplikta Ulla Eriksson att till var och en av dem betala 233 333 kr samt ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 17 april 2019 till dess betalning sker.

Ulla Eriksson har motsatt sig yrkandet. Hon har godkänt beräkningen av laglotten, 233 333 kr vardera, under förutsättningen att Eva Doverhems och Anna Segers yrkanden får helt bifall så att både hälften av överföringen från FUF AB till det gemensamma kontot, eller 750 000 kr, och hälften av de 2 500 000 kr, eller 1 250 000 kr, som stannade kvar hos FUF AB är gåvor som träffas av 7 kap 4 § ärvdabalken. För det fall tingsrätten finner att endast någon av överföringarna är gåvor enligt 7 kap 4 § ärvdabalken så fördelas hennes godkännande enligt följande proportionering:

- 87 499 kr för varje laglott om överföring till det gemensamma kontot är en gåva enligt 7 kap 4 § ärvdabalken
- 145 833 kr för varje laglott om beloppet kvar hos FUF AB är en gåva enligt 7 kap 4 § ärvdabalken.

Ulla Eriksson har accepterat sättet att beräkna ränta.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER

Eva Doverhem och Anna Seger

Folke Doverhem har, genom FUF AB:s försäljning av UTK AB, överlåtit 2 000 000 kr till Ulla Eriksson såsom gåva/benefika dispositioner. Gåvan/de benefika dispositionerna är till sitt syfte att likställa med testamente eftersom Folke Doverhem, genom sitt hälftenägande dels i FUF AB, dels i det med Ulla Eriksson gemensamma framtidskontot i Swedbank, rent faktiskt haft att räkna med att få behålla tillgångarna under sin livstid. Syftet med gåvan/gåvorna/de benefika dispositionerna/den benefika dispositionen har varit att ordna successionen efter Folke Doverhem.

Eftersom Eva Doverhems och Anna Segers respektive laglotter har kränkts genom gåva/benefik disposition ska värdet av den bortgivna egendomen läggas till Folke Doverhems kvarlåtenskap vid beräkningen av Eva Doverhems och Anna Segers laglotter. Ulla Eriksson ska utge ersättning för dess värde. Värdet är minst 233 333 kr på envar laglott.

Ulla Eriksson

FUF AB:s mottagande av köpeskillingen innebar ingen gåva till aktieägaren Ulla Eriksson eftersom det varit fråga om en transaktion mellan bolag och inte någon gåva till henne. Överföringen till det gemensamma bankkontot kan inte heller anses vara en gåva eftersom även Folke Doverhem hade rätt att ensam disponera kontot.

Om tingsrätten skulle komma fram till att det varit fråga om en gåva till henne har överföringen inte skett på sådana villkor att syftet är att likställa med testamente. Det bestrids att syftet varit att ordna successionen efter Folke Doverhem.

Vad gäller överföringen om 1 500 000 kr till Folke Doverhems och Ulla Erikssons gemensamma framtidskonto har båda var för sig haft rätt att ensam disponera det aktuella kontot, varför Folke Doverhem inte haft att räkna med att få behålla insatt belopp. Folke Doverhem har därmed haft ett på förhållandena under sin livstid riktat intresse av att föra över pengar till det gemensamma kontot och syftet är därmed inte att likställa med testamente.

UTVECKLING AV TALAN

Eva Doverhem och Anna Seger

Vid en granskning av Folke Doverhems och Ulla Erikssons gemensamma framtidskonto framgår att Folke Doverhems lön och pension satts in på det kontot. Han och

Ulla Eriksson levde således på hans tillgångar och därutöver erhöll Ulla Eriksson den aktuella benefika dispositionen. Folke Doverhem hade höga inkomster under sin livstid till skillnad från Ulla Eriksson. För åren 2008, 2011, 2012, 2013, 2014 och 2017 hade Folke Doverhem en total inkomst om 7 963 624 kr jämfört med Ulla Erikssons inkomster om 515 793 kr. Av bouppteckningen framgår dock att Folke Doverhem vid sitt frånfalle hade tillgångar om endast 1 916 515 kr jämfört med Ulla Eriksson som då hade tillgångar om 4 932 000 kr. Ulla Eriksson var inte engagerad i Upplands Tvätt & Kylservice, men fick trots detta ta del i hälften av dess värde vid FUF AB:s försäljning av bolaget.

Marknadsvärdet för UTK AB uppgick till 4 000 000 kr, vilket var det pris som den externa köparen betalade när FUF AB sålde UTK AB. Att Folke Doverhem överlät UTK AB till FUF AB till ett pris om 1 500 000 kr innebar att företaget överläts till underpris. Ulla Eriksson har, i egenskap av hälftenägare i FUF AB, som benefik disposition mottagit hälften av UTK AB:s övervärde om 2 500 000 kr.

När köpeskillingen om 4 000 000 kr för försäljningen av UTK AB till den externa köparen inflöt på FUF AB:s konto reglerade FUF AB den revers som utstälts till Folke Doverhem. Detta skedde genom en insättning från FUF AB till Folke Doverhems och Ulla Erikssons gemensamma framtidskonto i Swedbank. Ulla Eriksson har genom insättningen mottagit hälften av 1 500 000 kr i gåva.

Ulla Eriksson har genom dessa transaktioner mottagit en benefik disposition om totalt 2 000 000 kr. Med beaktande av 30 procents skatt uppgick den benefika dispositionens nettovärde vid tidpunkten för försäljningen av UTK AB till 1 400 000 kr (2 000 000 kr – 600 000 kr). Hälften av den benefika dispositionen om 1 400 000 kr, dvs. 700 000 kr, som fördelas på tre bröstarvingar. Det är dock bara Eva Doverhem och Anna Seger som vill ta del av arvet efter Folke Doverhem. Av det skälet har laglotten beräknats till hälften. Eva Doverhems och Anna Segers laglott blir följaktligen 233 333 kr vardera.

Om det istället är fråga om två dispositioner blir efter avdrag för realisationsvinsten beloppen 750 000 kr plus 875 000 kr = 1 625 000 kr vilket är högre än 1 400 000 kr. Oavsett om det är en eller två gåvor/benefika transaktioner yrkas bara 233 333 kr.

Ulla Eriksson

När Ulla Eriksson och Folke Doverhem träffades var hon egenföretagare i Gävle och Folke Doverhem hade anställning som kylmontör. Vid den tiden var det hon som hade störst förmögenhet eftersom hon hade en bostadsrätt där hon och Folke Doverhem kom att bo tills han dog. Hon hade därutöver substansen i sitt företag. Utan hennes stöd hade han aldrig startat eget. Det var tack vare Ulla Eriksson som Folke Doverhem tog steget och startade Upplands Tvätt & Kylservice 1993/94. Han blev ensam ägare till bolaget. Hans företag blev så stora att han ville att hon skulle avveckla sitt företag i Gävle. Hon sålde sitt företag och deltog sedan i Upplands Tvätt & Kylservice. Det var därför naturligt att hon fick del i bolaget och han hade under sin livstid haft ett riktat intresse av att se till att hon fick del av framgångarna med bolaget. Det saknar därmed betydelse att Ulla Eriksson och Folke Doverhem haft snedfördelade inkomster och utgifter under tiden tillsammans. Folke Doverhem och Ulla Eriksson köpte en fastighet i Härjedalen. UTK hade sålts och de planerade för fritiden.

Det vitsordas att marknadsvärdet för UTK AB uppgick till 4 000 000 kr. Skälen till att UTK AB överläts till FUF AB till ett lågt pris, för att sedan säljas vidare till en extern köpare för ett högre pris, var rent skattemässiga och ett förslag från Swedbank. Det skedde inte för att ordna successionen efter Folke Doverhem. Ulla Eriksson är endast aktieägare i FUF AB och kan därmed enligt lagens mening inte anses ha mottagit någon gåva när FUF AB överlät UTK AB till den externa köparen för 4 000 000 kr.

2 500 000 kr av den köpeskillning som inflöt till FUF AB vid försäljningen av UTK AB placerades i förvaltning och är alltså placerade på detta sätt. FUF AB ägs idag till hälften av Ulla Eriksson och till hälften av Folke Doverhems dödsbo. Eva Doverhem

och Anna Seger är dödsbodelägare efter Folke Doverhem och äger därmed hälften av FUF AB:s tillgångar, inklusive de medel som placerats i förvaltning.

Resterande del av köpeskillingen, 1 500 000 kr, användes för att reglera den revers som FUF AB utställt mot Folke Doverhem. Den betalades genom att pengarna överfördes till Ulla Erikssons och Folke Doverhems gemensamma konto. Såväl Ulla Eriksson som Folke Doverhem hade rätt att fritt disponera medlen på kontot. Överföringen är därför inte att betrakta som en gåva i syfte att likställa med testamente.

DOMSKÄL

Eva Doverhem och Anna Seger har som skriftlig bevisning åberopat kontoutdrag.

Tingsrättens bedömning

För att få ut laglotten har en bröstarvinge rätt att påkalla jämkning i testamente. Om arvlåtaren i livstiden har gett bort egendom under sådana omständigheter eller på sådana villkor att gåvan till syftet är att likställa med testamente gäller motsvarande bestämmelse om inte särskilda skäl är emot det (jämför 7 kap 3 § och 4 § ärvdabalken).

Bestämmelsen i 7 kap 4 § ärvdabalken ger alltså ett laglottsskydd mot gåvor som till syftet är att likställa med testamente. För tillämpning av laglottsskyddet krävs att arvlåtaren ”bortgivit egendom”. En tolkning av den innebörden visar att det inte bara är fråga om typiska gåvor utan även benefika dispositioner i vidare mening som faller in under tillämpningsområdet. Det handlas således om ett lika extensivt gåvobegrepp som det som framträder i reglerna om förskott på arv. Hit hör till exempel försäljning till underpris, efterskänkande av fordran och betalning av skuld (se bland annat NJA 1939 s. 71 och NJA 1945 s. 81).

En förutsättning för att det ovan angivna lagrummet ska vara tillämpligt är dock att man kan anta en avsikt hos givaren att ordna successionen genom gåvan eller den benefika dispositionen. Om givaren däremot har haft ett eget, på förhållandena under livstiden riktat intresse av att företa rättshandlingen kommer enligt motiven till lagrummen en tillämpning av lagrummet inte ifråga. För det fallet att givaren både har haft till syfte att ordna successionen och haft ett på förhållandena under livstiden riktat intresse att företa rättshandlingen är motivuttalandena inte helt klagörande men regleringen får anses innebära att man i ett sådant fall ska göra en samlad bedömning av om transaktionen till sitt syfte är att likställa med testamente. Enligt motiven är det företrädesvis två fall som kommer i betraktande dels fall där givaren väntar döden inom jämförelsevis kort tid och därför inte längre har samma intresse av sin egendom, dels fall där egendomen visserligen formellt ges bort men detta sker på sådana villkor eller annars under sådana omständigheter att arvlåtaren kan räkna med att till sin död få ha nytta av egendomen (jämför NJA 1998 s. 534).

Folke Doverhem överlät under sin levnadstid samtliga aktier i sitt helägda bolag UTK AB till hans och Ulla Erikssons gemensamt ägda bolag FUF AB för en köpeskilling motsvarande 1 500 000 kr genom en revers utställd till honom. Därefter överlät FUF AB dotterbolaget UTK AB till en extern köpare mot en köpeskilling motsvarande 4 000 000 kr. FUF AB reglerade den till Folke Doverhem utställda reversen om 1 500 000 kr genom en insättning på Folke Doverhems och Ulla Erikssons gemensamma konto. Det återstående beloppet om 2 500 000 kr efter försäljningen placerades av FUF AB i s.k. diskretionär förvaltning hos Swedbank. Aktierna i FUF AB ägs nu av Ulla Eriksson samt dödsboet efter Folke Doverhem med hälften vardera.

Som angetts ovan är en förutsättning för att bestämmelserna om laglottsskydd ska vara tillämplig att man kan ana en avsikt hos arvlåtaren/givaren att ordna successionen genom gåvan eller den benefika dispositionen. Utredningen ger inte stöd för annat än att Folke Doverhems transaktioner rör hans båda bolag och att pengarna efter transaktionerna sattes in på ett konto som både han och Ulla Eriksson kunde disponera. Han

har följaktligen inte bortgivit någon egendom och det finns ingenting i utredningen som visar att han haft en gåvoavsikt i förhållande till Ulla Eriksson. Bestämmelsen om laglottsskydd i enlighet med 7 kap 4 § ärvdabalken är därför inte tillämplig. Eva Doverhems och Anna Segers yrkande ska följaktligen ogillas.

Med den här utgången ska Eva Doverhem och Anna Seger betala Ulla Erikssons kostnader i målet. Eva Doverhem och Anna Seger har accepterat det begärda beloppet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga TR-02.

Domen får överklagas till Svea hovrätt senast den 9 juli 2020.

Annika Folkesson

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se